

**Wieloletni Plan działania
na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
w Gminie Cieszyn na lata 2021-2025**

1. Wstęp

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (dalej: ustawa) nakłada na podmioty publiczne obowiązek zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zapewnianie dostępności powinno nastąpić w trzech obszarach:

- dostępności architektonicznej,
- dostępności cyfrowej,
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

Gmina Cieszyn oraz wszystkie jej jednostki organizacyjne są zobowiązane do zapewniania dostępności wszystkim mieszkańcom gminy co najmniej na minimalnym poziomie dostępności określonym w ustawie. Zgodnie z ustawą podmiot publiczny przekazuje co 4 lata, najpóźniej do 31 marca danego roku, raport o stanie zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do właściwego miejscowo wojewody. Pierwszy raport należy złożyć do 31 marca 2021 roku. W związku z powyższym gmina Cieszyn przyjmuje „Wieloletni Plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Gminie Cieszyn na lata 2021-2025” (dalej: Plan), który zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy przygotowała Koordynator do spraw dostępności. Termin złożenia kolejnego raportu wyznaczony został przepisami ustawy do 31 marca 2025 roku. Działania przyjęte w Planie będą realizowane w porozumieniu z Koordynatorem, w miarę możliwości organizacyjnych oraz posiadanych środków finansowych.

Plan obejmuje wyłącznie działania własne gminy wynikające z przepisów ustawowych, realizowane w ramach działalności Burmistrza Miasta Cieszyna, a także w podległych jednostkach budżetowych, żłobkach, placówkach oświatowych, instytucjach kultury oraz spółkach komunalnych.

2. Słownik terminów

Ileokroć w Planie jest mowa o:

1) Koordynatorze – należy przez to rozumieć:

Koordynatora do spraw dostępności w Urzędzie Miejskim w Cieszynie i miejskich jednostkach organizacyjnych Gminy Cieszyn wyznaczonego Zarządzeniem Nr 0050.450.2020 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 28 września 2020 roku.

2) Zespole – należy przez to rozumieć:

Zespół do spraw dostępności działający pod przewodnictwem Koordynatora powołany Zarządzeniem Nr 0050.450.2020 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 28 września 2020 roku.

3) MJO – należy przez to rozumieć:

Miejskie jednostki organizacyjne gminy Cieszyn, to jest: jednostki budżetowe, w tym Urząd Miejski w Cieszynie oraz żłobki, placówki oświatowe, instytucje kultury oraz spółki komunalne.

4) KOPZIR – należy przez to rozumieć:

Komisję do spraw opiniowania projektów realizowanych przez gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami powołaną Zarządzeniem Nr 0050.449.2022 Burmistrza Miasta

Cieszyna z dnia 5 września 2022 roku.

5) MCZK – należy przez to rozumieć:

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

6) Dostępności – należy przez to rozumieć:

Dostępność architektoniczną, cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, będąca wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia.

7) Osobie ze szczególnymi potrzebami – należy przez to rozumieć:

Osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2022 r. poz.2240, z późn. zm) ustala się Plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

L.p.	Działanie	Realizator	Sposób realizacji i zakres	Termin realizacji
1.	Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do świadczonych usług przez MJO.	Koordinator, MJO	Wyznaczenie osób odpowiedzialnych w MJO przez kierowników tych jednostek do wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do świadczonych usług.	Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.
2.	Udostępnianie MJO aktualnych informacji, materiałów oraz przykładów dobrych praktyk, itp. z zakresu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Koordinator, Zespół, MJO	Stałe monitorowanie z zakresu dostępności: · przepisów prawa, · ofert szkoleń, · programów pomocowych dedykowanych dla gmin. Bieżące przekazywanie pozyskanych informacji osobom, które zostały wyznaczone w MJO do kontaktu w zakresie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.
3.	Promowanie idei dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Koordinator, Zespół, Rzecznik prasowy	Opracowywanie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz ich rozpowszechnianie w „WR”, stronie internetowej miasta, profilach	Działanie ciągłe.

			społecznościowych miasta, itp.	
4.	Przeprowadzenie audytu architektonicznego dostępności MJO.	Koordynator, Zespół, MJO	Realizacja przez MJO, we własnym zakresie lub przy pomocy podmiotów i środków zewnętrznych: audytu dostępności architektonicznej. Zakres audytu powinien obejmować: - opis dostępności otoczenia budynku, - opis dostępności stref wejściowych do budynku, - opis dostępności ciągów komunikacyjnych pionowych i poziomych budynku, - opis dostępności do wszystkich pomieszczeń z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, - przegląd istniejących procedur przeciwpożarowych pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa osobom ze szczególnymi potrzebami.	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2022 r. Realizację zaplanowano do końca 31 grudnia 2025 r.
5.	Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach (i terenach) użyteczności publicznej MJO.	Koordynator, Zespół, MJO	Dotyczy realizacji działań wynikających z audytu architektonicznego w ramach działalności poszczególnych MJO. Działania mogą być realizowane na dwa sposoby - poprzez tworzenie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków lub wprowadzania innego racjonalnego usprawnienia. Możliwe przykładowe rozwiązania: - montaż zewnętrznej windy spełniającej standardy dla osób ze szczególnymi potrzebami, - montaż dźwigów osobowych, - montaż systemu wspomaganie otwierania drzwi wejściowych, - montaż pochylni, - dostosowanie toalet dla osób ze szczególnymi potrzebami.	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2025 r.
6.	Zapewnienie systemu informacji wizualnej w budynkach użyteczności publicznej MJO .	Koordynator, Zespół, MJO	Opracowanie i wdrożenie w budynkach zarządzanych przez MJO, systemu informacji wizualnej dotykowej i / lub	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2025 r.

			<p>głosowej spełniającego wymogi dostępności, informującego o rozkładzie pomieszczeń i miejscu pracy poszczególnych pracowników.</p> <p>Możliwe przykładowe rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tyflomapy spełniające wymagania w zakresie przekazywania informacji dotykowej i głosowej, - wprowadzenie oznaczeń w alfabecie Braille'a, - wprowadzenie ścieżek dotykowych itp. 	
7.	Analiza realizacji rekomendacji raportu stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej Bona Fides dotyczącego dostępności przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych.	Koordynator	<p>Dokonanie analizy zrealizowanych zaleceń i zadań do dalszej realizacji wynikających z raportu. Opracowanie listy działań możliwych do realizacji wraz z harmonogramem.</p>	<p>Realizacja w terminie: do 31 czerwca 2021 r.</p> <p>Zrealizowano</p>
8.	Opiniowanie przez KOPZIR projektów realizowanych przez gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.	KOPZIR, MJO	<p>Przedkładanie KOPZIR przez MJO technicznych dokumentacji projektowych w celu ich zaopiniowania pod kątem dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ciągu 14 dni od momentu złożenia dokumentacji projektowej KOPZIR wystawia opinię. Wcześniej analizuje dokumentację projektową, a jeśli zachodzi taka konieczność KOPZIR przeprowadza wizję lokalną.</p> <p>Raz do roku KOPZIR przedstawia sprawozdanie z działalności.</p> <p>Obsługę administracyjną KOPZIR prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie.</p> <p>Wdrożenie opinii KOPZIR nie jest obowiązkowe (jeśli wykracza poza obowiązki wynikające z przepisów prawa), stanowi przykład dobrych praktyk projektowania uniwersalnego oraz zasady</p>	<p>Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.</p>

			racjonalnego usprawnienia.	
9.	Szkolenia z zakresu projektowania uniwersalnego i racjonalnego usprawnienia.	Koordinator, Zespół, MJO	Podnoszenie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego i racjonalnego usprawnienia poprzez udział merytorycznych pracowników MJO w dedykowanych szkoleniach, kursach lub projektach, .	Działanie ciągłe.
10.	Aktualizacja procedur ewakuacji pod kątem postępowania na wypadek zagrożenia, uwzględniając zasady, które zapewnią osobom ze szczególnymi potrzebami możliwość ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.	Koordinator, Zespół, MCZK, MJO	Analiza istniejących procedur i dokumentów dotyczących ewakuacji w gminie (Plan Ewakuacji ludności, zwierząt i mienia I i II stopnia na wypadek masowego zagrożenia w Mieście Cieszynie; Plan Ewakuacji (przyjęcia) ludności III stopnia dla Miasta Cieszyna) oraz w poszczególnych MJO pod kątem rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2021 r. Realizację zaplanowano do końca 31 grudnia 2025 r.

			budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Opracowanie i wdrożenie nowych (skorygowanych) zasad ewakuacji uwzględniających ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami.	
11.	Zapewnienie dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych MJO.	MJO	Zbudowanie bądź skorygowanie stron internetowych i aplikacji mobilnych z uwzględnieniem wymogów WCAG 2.0. Bieżące prowadzenie dostępnych stron internetowych, w tym dbanie o prosty język, czytelny przekaz tworzenie audiodeskrypcji dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu, zamieszczenie opisu działalności jednostki w języku migowym, itp.	Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.
12.	Opracowanie standardów dostępności dla gminy Cieszyn	Koordynator, Zespół	Opracowanie standardów dostępności, w tym w obszarach likwidacji barier, mobilności, tworzenia systemów informacyjnych, które będą służyć jako podstawa przy projektowaniu i wykonywaniu zadań inwestycyjnych, rozwoju mobilności, informacyjnych i cyfrowych podejmowanych przez MJO. Opracowane standardy tworzyć będą zbiór wytycznych (w formie opisowej i rysunków) określających spełnienie warunków dostępności przestrzeni publicznej MJO	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2025 r.
13.	Przeprowadzenie audytu dostępności dla osób słabosłyszących i głuchych.	Koordynator, MJO	Realizacja w ramach działalności poszczególnych MJO, we własnym zakresie lub przy pomocy podmiotów zewnętrznych. Opracowanie audytu dostępności dla osób słabosłyszących i głuchych Możliwe działania w własnym zakresie, przez pozyskanie dotacji, lub przez udział w dedykowanych projektach.	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2021 r. Zrealizowano

14.	Zapewnienie na stronach internetowych MJO tłumaczenia na język migowy zakresu działań poszczególnych jednostek.	Koordynator, MJO	Opracowanie i wdrożenie informacji z zakresu działalności jednostki oraz udostępnienia na stronach internetowych i aplikacjach mobilnych filmu z tłumaczeniem informacji na język migowy oraz informacji w tekście łatwym do odczytania (ETR).	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2022 r. Realizację zaplanowano do końca 2025 r.
15.	Zapewnienie dostępu do usługi tłumacza języka migowego.	Koordynator, MJO	Konsultacje z dostawcą usługi w celu zapewnienia dostępu do tłumacza języka migowego. Wprowadzenie odpowiedniego rozwiązania takiego jak: dostęp online po przez strony internetowe, aplikacje lub zapewnienie dostępu do osoby, która posługuje się Polskim Językiem Migowym.	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2023 r. Zrealizowano
16.	Wprowadzenie w MJO pętli indukcyjnych lub systemów FM.	Koordynator, Zespół, MJO	Konsultacje z dostawcą usługi w zakresie możliwości montażu pętli indukcyjnych. Wyznaczenie miejsc montażu pętli indukcyjnych w zalecanej normie ENPN 601118-4. Przygotowanie dokumentacji projektowej montażu pętli indukcyjnych.	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2025 r.
17.	Podniesienie kompetencji z zakresu obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.	Koordynator, MJO	Przekazywanie materiałów do osób wyznaczonych do kontaktu w zakresie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Uczestnictwo w dedykowanych szkoleniach i projektach. Szkolenia dla wszystkich pracowników dotyczące postępowania z osobami ze szczególnymi potrzebami. Dystrybucja filmów szkoleniowych.	Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.
18.	Tworzenie dostępności informacyjnej poprzez wdrożenie w MJO wspólnych zasad tworzenia dokumentów.	Koordynator	Stworzenie wzorów i wytycznych pism spełniających standardy dostępności takie jak formułowane prostych i zrozumiałych zdań, wyjaśnianie skrótów, używanie czcionki bez szeryfowej o odpowiedniej wielkości z zachowaniem odstępów, tworzenia akapitów, stosowania właściwych	Realizacja w terminie: do 31 grudnia 2023 r. Realizację zaplanowano do końca 31 grudnia 2025 r.

			wyróżnień tekstu.	
19.	Tworzenie dostępności architektonicznych poprzez wyznaczenie miejsc parkingowych dla osób ze szczególnymi potrzebami. niepełnosprawnych	Koordinator, Zespół, MJO	Utworzenie ewidencji miejsc parkingowych dla osób ze szczególnymi potrzebami znajdujących się przy budynkach MJO. Zintensyfikowanie kontroli w zakresie prawidłowego korzystania z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przez Straż Miejską w Cieszynie.	Działanie doraźne realizowane w zależności od potrzeb.
20.	Monitorowanie działań MJO w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Koordinator, Zespół	Przeprowadzanie w budynkach użyteczności publicznej MJO kontroli w zakresie stopnia realizacji celów i zadań z przyjętymi założeniami Planu. Sprawozdanie i tym zadaniu będzie przedkładane Burmistrzowi Miasta Cieszyna.	Działanie ciągłe.
21.	Zapewnienie środków finansowych na działania związane z dostępnością MJO do wymogów w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami.	MJO	Bieżące analizowanie programów dotyczących dostępności w celu pozyskania funduszy z innych zewnętrznych źródeł. Wnioskowanie o zabezpieczenie w budżecie Gminy Cieszyn środków finansowych niezbędnych do realizacji wymogów wynikających z ustawy.	Działanie ciągłe.
22.	Zapewnienie dostępności mieszkańcom gminy Cieszyn	MJO	W przypadku zlecenia lub powierzenia, na podstawie umowy, realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków finansowych gminy Cieszyn lub udzielania zamówień publicznych MJO są zobowiązane do określenia w treści umowy warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Działanie ciągłe.

Kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych, za wyjątkiem kierownika Urzędu, będą sporządzać roczne sprawozdania z realizacji programu w swoich jednostkach i przekazywać je Koordynatorowi w terminie do dnia 31 stycznia po każdym roku w trakcie obowiązywania Planu. Na ich podstawie Koordynator będzie sporządzał i przedkładał roczne zbiorcze sprawozdanie

Burmistrzowi Miasta Cieszyna z zakresu prowadzonych działań i zrealizowanych przedsięwzięć na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w gminie Cieszyn - w terminie do dnia 28 lutego po każdym roku kalendarzowym obejmującym okres obowiązywania Planu.